

Тема: Сутність і організаційно-методичні основи планування діяльності підприємства

Планування та організація виробництва – це економічна наука, яка на підставі об'єктивних законів природи і розвитку суспільства вивчає закономірності планування, раціональної побудови і ефективного ведення господарства на підприємствах з метою найповнішого використання виробничого потенціалу, забезпечення максимального виходу високоякісної продукції та надання послуг і отримання прибутку.

Наука планування та організація виробництва вивчає закономірності розвитку і вдосконалення виробництва в господарствах, тобто предметом вивчення цієї науки є конкретні підприємства й об'єднання.

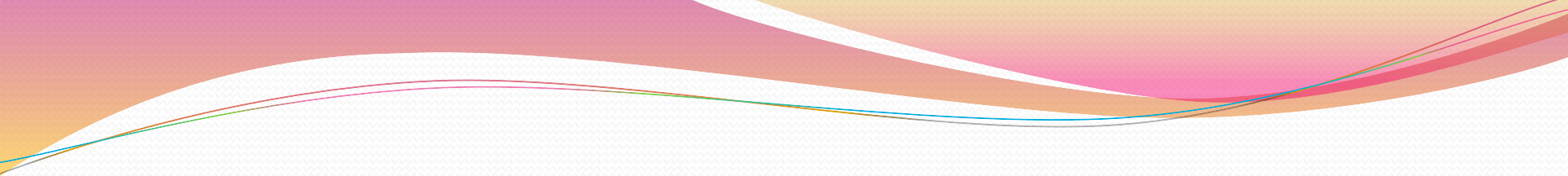
Об'єктами науки є сільськогосподарські підприємства різних форм власності: сільськогосподарські кооперативи, асоціації, публічні товариства, фермерські господарства, фізичні та юридичні господарюючі суб'єкти.

Предметом вивчення є:

- наукові основи організації і планування сільськогосподарського виробництва;
- планування виробництва на сільськогосподарських підприємствах;
- виробничі ресурси та організація їх використання;
- організація галузей рослинництва, тваринництва, промислових виробництв;
- організація виробничо-економічних зв'язків підприємств з іншими сферами АПК.

Методи дослідження у науці:

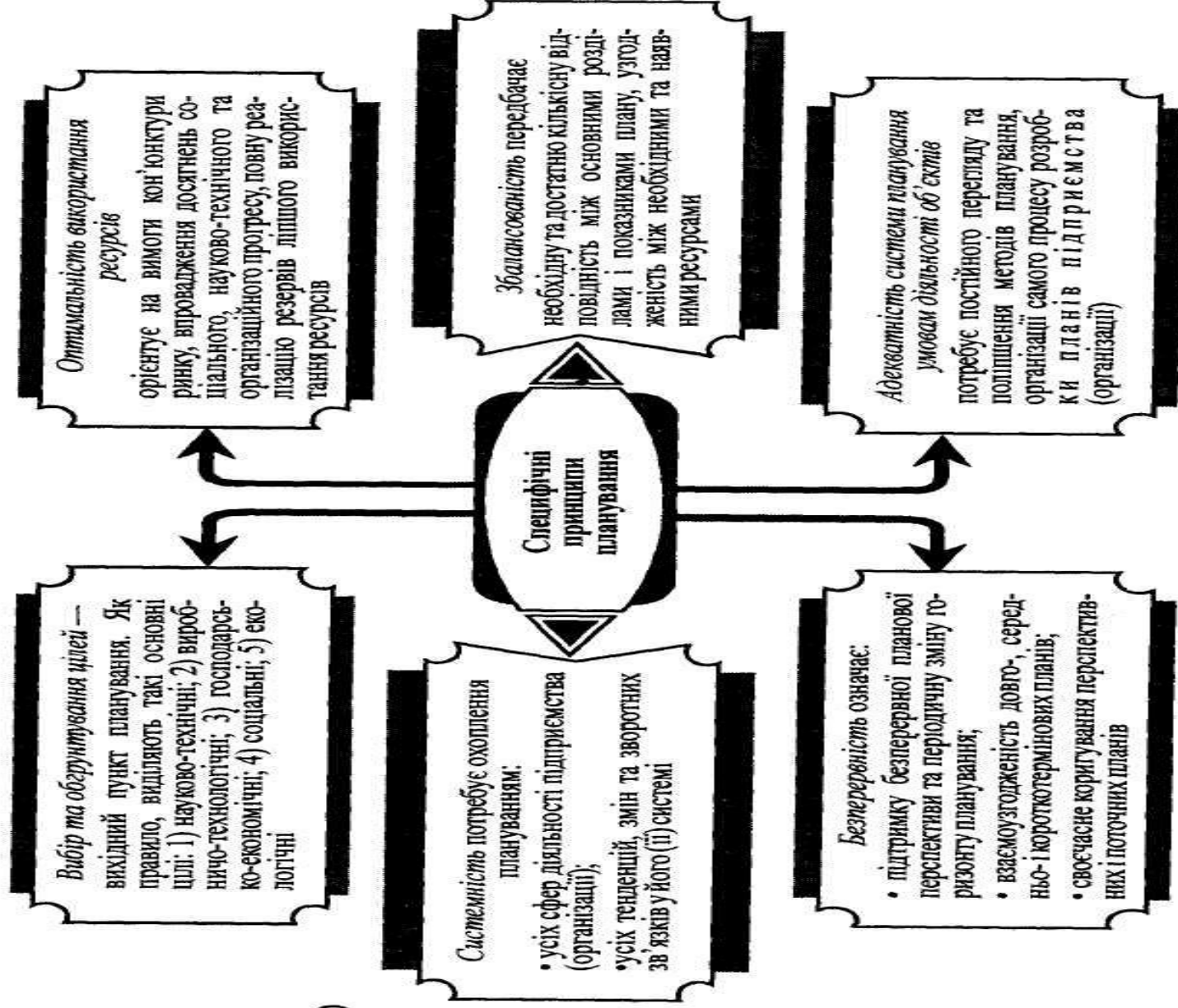
- аналітичний – порівнюють показники підприємства, його галузей за декілька років, показники фактичні і планові;
- статистичні методи – використовують під час вивчення масових явищ за допомогою групування за певними ознаками;
- монографічний – вивчають досвід кращих типових підприємств чи підрозділів;
- розрахунково-конструктивний – виявляє ступінь впливу різних чинників на певний показник і на цій основі визначити планові показники;
- експериментальний – передбачає проведення економічного експерименту;
- економіко-математичні методи – з використанням комп'ютерних технологій його застосовують для розв'язання складних економічних задач.

Планування сільськогосподарського виробництва — це науково обґрунтоване встановлення рівнів економічного і соціального розвитку сільськогосподарських підприємств на певний плановий період через систему якісних і кількісних показників та визначення комплексу заходів щодо досягнення встановлених рівнів розвитку.

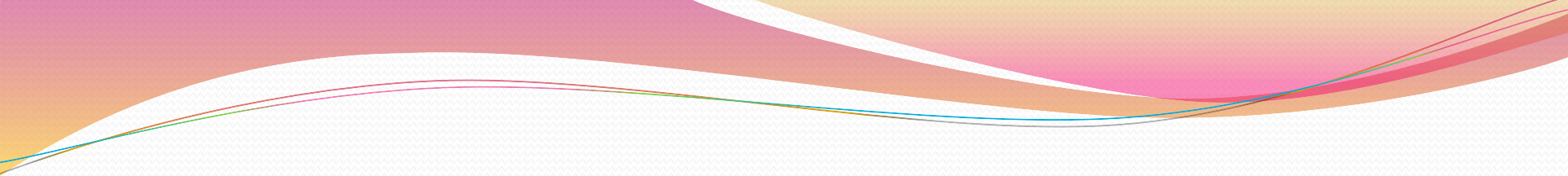
Принципи планування:

- Аналіз вихідного рівня розвитку підприємства – тут вивчають досягнуті показники розвитку галузей, узагальнюють досвід, виявляють невикористані резерви.
- Найвища ефективність виробництва – передбачає досягнення максимальних економічних результатів за найменших витрат праці і коштів.
- Наукова обґрунтованість планів – передбачає відображення в планах вимог об'єктивних економічних законів розвитку суспільства, врахування результатів наукових прогнозів, розроблення планових показників на основі досягнень науки і техніки.
- Пропорційності – у тому, що план економічного і соціального розвитку сільськогосподарського підприємства треба погоджувати в усіх його складових.
- Безперервність планування – вимагає тісного взаємозв'язку перспективних, річних і оперативних планів.
- Контроль за виконанням планів – за кількісними і якісними показниками має бути систематичним, всебічним.

Основними методами планування є:

- 1) нормативний метод – показники плану базуються на використанні науково обґрунтованих норм затрат праці і коштів;
- 2) балансовий – виявляє наявні матеріальні, трудові, фінансові ресурси та потребу в них;
- 3) програмно-цільовий – поєднує цілі плану з необхідними ресурсами;
- 4) розрахунково-конструктивний – розробляють кілька варіантів розв'язання певної задачі і вибирають найбільш ефективний з них;
- 5) метод екстраполяції – аналізують фактичні дані за кілька років, установлюють закономірності зміни показників і переносять їх на плановий період;
- 6) метод монографії – вивчають роботу кращих підприємств, чинники, що сприяли їх досягненню;
- 7) статистичні методи – групують дані, вивчають звітність, аналізують вихідні дані для розробки планів;
- 8) економіко-математичні методи – комп'ютерними технологіями складають плани економічного і соціального розвитку.

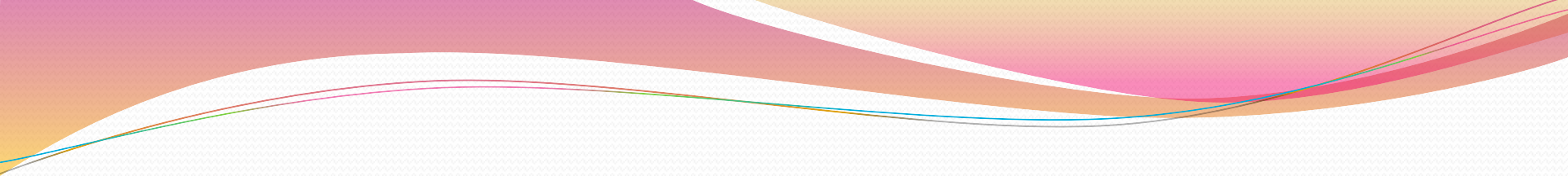

Залежно від методу організації й здійснення
планової діяльності вздовж вертикалі
системи управління
виокремлюють прогресивне, ретроградне і
кругове планування.

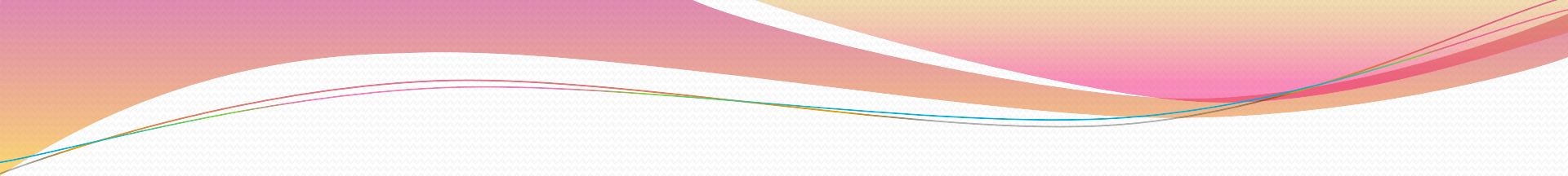
Процес планування, за якого планові
показники формують на рівні нижчих
підрозділів, а далі узагальнюють у
загальному плані підприємства, носить
назву прогресивного.

Ретроградне планування передбачає вироблення планових показників функціонування і розвитку економічної системи на вищих рівнях системи управління з їхньою подальшою деталізацією та перенесенням у плани підрозділів нижчого рівня ієрархії.

Круговий метод передбачає розробку планів у два етапи: на першому етапі («згори-донизу») виробляють поточний план за основними цілями; на другому етапі («знизу-вгору») розробляють кінцевий план на основі деталізованих планів.

*За змістом планових
рішень виокремлюють стратегічне,
тактичне та оперативно-
календарне планування.*

Стратегічне планування

